

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Recta intentio. Cap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

deamus, modo Christus annuncietur & populis necessaria institutio minus desit. Illos tamen præter iacturam maximi lucri, quo se miseri sponte defraudant, dum tam pretiosas merces proijciunt, sine dubio pœnæ manent gravissimæ, quas supra indicauius ob contumeliam, quam adeo sancto ministerio irrogant, & fructum animarum, quem impediunt: Ac timere debent, ne eueniat eis, quod in actis Apost. legitur euenisse

Exempli hominis peruersi adiuuantis spiritum malignum. Act. 10.

se Iudæis, qui adiuabant Dæmones per Iesum, quem Paulus prædicabat: quibus respondens spiritus nequam, dixit, Iesum noui, & Paulum scio. Vos autem qui estis? & insiliens homo in eos, in quo erat dæmonium pessimum, & dominatus amborum, inualuit contra eos, ita ut nudi, & vulnerati effugerent de domo illa. Videbantur vel ipsi dæmones pati indignitatem rei non posse, ut homines nulla virtute Christi, Paulique prædicti, tamen vellent eis per eorum nomina insultare. Similia videntur facere, qui pro suggestu, Satanz ac peccatis insultant habentes in ore Sanctos & Iesum, & Deum, à quibus tamen

Isid. 3. lib. de S. bo. cap. 37.

vita sunt alieni. Qui dicunt, nec faciunt, similes cereo sunt, qui dum lucet alijs, se ipse consumit. Et ideo qui sunt eloquentes, nec rectè viuunt, magis miserandos affirmo, quam si eodono carerent: ut is magis miserationem commouet, qui pulchrum habet corpus, & fœdam animam, quam si corpus quoque fœdum haberet. Ut igitur concludam nostrum Oratorem

Hom. 43. in Matth.

etiam atque etiam moneo, ut auream planè Chrysof. sententiam diligenter notet, nec eam frustra dici patiatur. Bene viuendo, (ait) & bene docendo populum instruis quomodo debeat viuere, bene autem docendo, & male viuendo Deum instruis quomodo te debeat condemnare.

Recta intentio. Cap. IV.

Erga Deum virtutes.

Satis docuimus Euangelicum Oratorem, virum esse debet virtutum omnium ornamentis egregie instructum: Virtutes iam non omnes, sed quasdam singillatim, quibus potissimum debet excellere videamus. meminisse autè semper oportet illum esse Dei ad saluandas animas instrumentum. At instrumenta ita debent comparari, ut conuenientia sint Agenti & effectui, & tam cum agente, quam cum ea re, in qua operantur, aptè iungantur. Quare noster Orator, cum sit mediatus inter Deum, & homines, & per virtutes præcipue utramque partem conuenienter aptetur, nonnullas prius, quas

tia infectari per vitia? & imitari eorum Philosophorum vanita-
 tem, qui (vt ait Tullius) de contemnenda gloria libros scripse-
 runt, & in his ipsis gloriam proprii nominis quaesierunt? Caue-
 at ergo sibi tamquam a pessimo fure inani gloria, laudibus &
 applausu populi. Audi quid hac de re egregie doceat Chryso-
 st. Difficile est plane superare appetitum laudis, sed certum est eos,
 qui eius cupidi sunt, moestitia ac dolore affici, quoties non af-
 fequi contingat: vt qui appetunt opes, si in paupertatem inci-
 derint, moerore afficiuntur, & delitijs assueti tenuem victum,
 tolerare non possunt; ita qui laudum amore capti sunt, non so-
 lum cum iniuste vituperantur; sed etiam cum ab alijs assidue
 non laudantur, quasi fame quadam animum conficiunt, idque
 maxime si alios apud se laudari audierint. Qui vero cum lau-
 dum appetentia huiusmodi, in docendi certamen prodierit,
 quam multis illum doloribus obnoxium putas? certe neque
 mare vnquam potest vndis carere, neque illius animus curis
 atque angustia. Et addit hac in parte Chryso- st. optimum co-
 siliu[m]: Qui aliorum, inquit, docendorum provinciam suscipit,
 nec de aliorum laudibus dependeat, neque ab ijs animum de-
 spondeat. Vbi fuse ostendit tam insignes quam mediocres in hac
 facultate homines, egere contemptu laudis: alioqui vel fructum
 amittet, vel officium deserent, vel in magnas animi curas inci-
 dent. Vide ibidem plura; quo loco etiam admonet, illud in-
 meditandis concionibus spectari debere, vt ille Deo Opt. Max.
 grata sint & accepta: Hoc vnum ait quisque sibi statuatur termi-
 num optimi illarum officij, non autem plausus ac laudes.]
 Hieron. 1. 1. Hieron. in illud Prouerb. In plateis aquas tuas diuide, habeto
 in prou. eas solus, ne sint alieni participes tui. Hoc (ait) accidit,
 sap. 5. quando exterius late praedicationem fundimus, & tamen per
 eam laudes humanas minimè ambimus. Immundi autem spi-
 ritus, qui alieni dicuntur, tunc participes sunt Doctōris,
 eius mentem vel faustu elationis, vel alio vitio corrumpunt.]
 August. de August. & Gregorius super verba, Excute puluerem de pedi-
 Doct. Chr. bus: Quia (inquiunt) puluis inanis gloriae, pedibus praedica-
 1. 4. c. 15. torum frequenter adhaeret, debet vtique Praedicator excutere
 Gregor. 2. puluerem de pedibus suis, ipsosque compunctionis aqua lau-
 past. 1. c. 8. re, vt mundus sit totus, ne forte cum alijs praedicauerit, ipse
 reprobus fiat.
 Contra cupi Neque cupiditas temporalium rerum debet eum vel tantu[m]
 ditatem reru[m] lum mouere, cum verbum Dei ad caelestia & aeterna trahat ho-
 temporalium. mines, non ad terrena lucra, & proprius commoditates; cuius
 rei

sudant quidem, sed inani labore se ipsos consumunt sine fructu animarum. Declamationes suas quasi telas aranearum texunt ad captandam auram, ac nomen: & saepe assidue istas muscas venantes ne istas quidem capiunt. Itaque prudens & spiritalis Orator, nisi velit laborum suorum fructus amittere, saepe suam intentionem examinet, saepe corrigat cum est opus cum studio. & paranda concioni animum admovent, oret Deum

Psal. 50.

cum Davide, Spiritum rectum in nova in visceribus meis: cum ad pulpitem accedit, quicquid est dicturus Deo offerat, dicens

Psal. 113.

Non nobis Domine non nobis, sed homini tuo da gloriam. Si aliqua inanis gloriae tentatio, vel sinistra intentio cordis sui foris pulset, cum zelo exclamet, Vade retro Sathana, Domine

Matth. 4.

num Deum tuum adorabis, & illi soli servies.

Amor erga Deum & Christum magnus.
Caput V.

SAcerum hoc instrumentum, & adminiculum humanae salutis, nihil est quod aequè perficiat, Deoque habile reddat, quam Dei ipsius & Christi amor, sine quo omnis praedicatio vana est ac inutilis. Egregie Paulus ut omnia: Si linguis hominum loquar, & Angelorum, charitatem autem non habuerim factus sum velut aes sonans, aut cymbalum tinniens, inanius scilicet ac mortuum instrumentum. Docet D. Paulus sine charitate & amore, Dei concionatorem posse quidem exterius tinnire, sed ille sonus ipsi quidem concionatori nihil, auditoribus vero parum omnino proderit.

1. Cor. 13

Quam sit necessarius Amor in Deum.

Cap. 3.

Quamvis enim aliquantulum delectari videantur sonitu, qui foris aures pulsat, intus tamen corda non accenduntur cum verba ex frigido pectore emanantia, non habeant vim ad ignem excitandum. Idem Paulus charitatem vocat radicem ac fundamentum omnium bonorum, cum ad Ephes. scribens dicit: In charitate radicati, & fundati. Hanc radicem Christianus Orator in corde suo si ante figat, caetera facile & abunde ex ea oritura speret, quemadmodum ex una radice tota pendet arbor. Solus quippe Deus amor ingenium acuit, industriam extimulat, solus inuenit, aggredditur, peragitur. Est enim amor acutus, ingeniosus, accendit ipse idem excitat ignem, ex quo verba profuunt ignita, quae possint in cordibus auditorum & ipsa faces accendere. Obiurgatio enim Spiritus sanctus linguarum ignearum specie in Apostolo descendit, divini amoris eloquentiam ipsis largitur. siquidem elo-